

## Kritik mot Förvaltningsrätten i Falun för långsam handläggning av ett socialförsäkringsmål

---

**Beslutet i korthet:** Förvaltningsrätten får kritik för handläggningstiden i ett mål gällande sjukersättning. Den totala handläggningstiden har uppgått till drygt ett år och sju månader och målet har varit klart för avgörande under nästan ett år och fem månader. I beslutet uttalas att balansläget vid domstolen är oroväckande och att jag förutsätter att domstolen vidtar kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med situationen.

AA framförde i en anmälan den 25 januari 2012 klagomål mot handläggningstiden i ett mål vid Förvaltningsrätten i Falun. Hon uppgav att hon hade överklagat ett beslut från Försäkringskassan rörande sjukersättning och att 17 månader därefter passerat utan att domstolen avgjort målet.

Dagboksblad i målet (4755-10) begärdes in. Vidare inhämtades muntliga upplysningar från rådmannen, tillika enhetschefen, BB. Han uppgav bl.a. följande.

Det aktuella målet kom in till domstolen i juli 2010 och avgjordes genom dom den 28 februari 2012. Målet bedömdes färdigberett den 5 oktober 2010. Därefter gav klaganden in en handling under juni 2011, men den handlingen bedömdes inte nödvändig att kommunicera. Fram till dess att målet fördelades på en dömande domare i slutet av december 2011 var han själv, i egenskap av enhetschef, ansvarig för målet. – Han beklagar att det har varit en så lång handläggningstid i målet. Orsaken är arbetsbelastningen och den balanssituation som råder på domstolen. Det finns vid domstolen ett antal gamla socialförsäkringsmål i balans. Dessa balanser uppkom bl.a. som en följd av det arbete som genomfördes med att lägga samman två domstolar och att införa en ny organisation år 2010. Detta mål har, i likhet med andra socialförsäkringsmål, hanterats i åldersordning. Målet har således inte fått en längre handläggningstid än andra liknande mål. – I jämförelse med läget vid JO:s inspektion förra året är balanssituationen bättre och arbete pågår med att balanssituationen ska förbättras ytterligare. I januari och februari 2012 avgjordes t.ex. betydligt fler socialförsäkringsmål än vad som kom in. Därtill har domstolen fått lämna ifrån sig mål till Förvaltningsrätten i Växjö och dessa mål kommer att avgöras under våren. Domstolen lägger så mycket handläggarresurser som möjligt på socialförsäkringsmålen. Arbete pågår också med att effektivisera domskrivningen. När väl de stora balanserna som uppstod under år 2010 har

avverkats bedöms domstolens organisation väl avvägd. Balanssituationen är dock fortfarande en utmaning. Det är en lång väg kvar till att klara handläggningstider på sex månader i socialförsäkringsmålen.

Jag genomförde den 31 augusti–2 september 2011 en inspektion vid förvaltningsrätten och fick då information om balans- och arbetssituationen vid domstolen (JO:s dnr 4330-2011). Jag har bl.a. mot den bakgrunden inte funnit tillräckliga skäl att i detta ärende begära in ett skriftligt yttrande från förvaltningsrätten. Det som kommit fram föranleder emellertid följande uttalanden från min sida.

Sedan den 1 januari 2011 stadgas i regeringsformen ett uttryckligt krav på att en rättegång ska genomföras inom skälig tid (2 kap. 11 § andra stycket). I 17 § förordningen (1996:382) med förvaltningsrättsinstruktion föreskrivs att mål vid förvaltningsrätt ska avgöras så snart det kan ske, vilket innebär att mål som är klara för avgörande inte får bli liggande under någon längre tid. Genom regleringsbrevet för budgetåret 2011 avseende Sveriges domstolar beslutade regeringen att inriktningen för huvuddelen av målen i förvaltningsrätterna skulle vara att de inte tar längre tid än sex månader att avgöra i varje instans. För år 2012 har regeringen satt upp motsvarande mål.

Det nu aktuella målet anhängiggjordes den 14 juli 2010, bedömdes som färdigberett den 5 oktober 2010 och avgjordes den 28 februari 2012. Målets totala handläggningstid har således uppgått till drygt ett år och sju månader och under den tiden har målet, enligt vad BB uppgett, varit färdigberett under nästan ett år och fem månader.

Förvaltningsrätten bildades den 15 februari 2010 genom att länsrätterna i Gävleborgs län och Dalarnas län lades samman. Under den första tiden bedrevs verksamheten i såväl Gävle som Falun men sedan den 30 augusti 2010 är domstolen lokaliserad till Falun. Då infördes också en ny organisation på domstolen. Vid inspektionen angavs att förvaltningsrätten hade ett antal gamla socialförsäkringsmål och skattemål i balans och att ett aktivt arbete pågick med att avgöra dessa mål i åldersordning samtidigt som domstolen genom olika åtgärder också försökte upprätthålla en god avverkningstakt i andra målgrupper och avseende senare inkomna socialförsäkrings- och skattemål av enklare beskaffenhet. Prognosen angavs vara god för att förvaltningsrätten redan under år 2011 skulle kunna minska sina balanser.

Det är givetvis så att en omorganisation kan medföra påfrestningar för en domstol och då även kan ha negativ inverkan på domstolens handläggningstider. Jag har också från andra förvaltningsdomstolar fått information om att likartade problem som i Falun uppstått med anledning av den stora omorganisation som ägde rum år 2010, då 23 länsrätter blev 12 förvaltningsrätter. Även med beaktande av detta är det emellertid oacceptabelt med så lång handläggningstid som här varit fallet. Jag finner därför anledning att rikta kritik mot handläggningstiden.

Av BB:s yttrande framgår att balanssituationen vid förvaltningsrätten har förbättrats sedan augusti 2011. Det är emellertid oroväckande att balansläget fortfarande, enligt vad BB uppger, är en utmaning och att det är en lång väg kvar till det mål som regeringen satt upp beträffande handläggningstiderna i förvaltningsdomstol. Jag har emellertid inte funnit tillräckliga skäl att för närvarande vidta någon ytterligare åtgärd. BB har uppgett att arbete pågår med att förkorta handläggningstiderna och minska balanserna. Jag förutsätter att domstolen vidtar kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med situationen.

Med dessa uttalanden avslutas ärendet.